

„OGRODNIK MYŚLI”

1.1. Kontekst

Założyć można, że klient rozpoczynający proces coachingu przyjmuje określony sposób postrzegania rzeczywistości, otaczającego go świata, różnych obszarów życia, ludzi itd. Czyli kieruje się paradygmatami. Stephen R. Covey w swoim bestsellerze „Siedem nawyków skutecznego działania” opisuje zjawisko „przesunięcia paradygmatu”, które to zjawisko prowadzi od jednego do innego sposobu postrzegania świata, wywołując zmiany. Zjawisko to Covey obrazuje następującą historią: *Pamiętam przesunięcie mini paradygmatu, którego doświadczyłem pewnego niedzielnego poranka w nowojorskim metrze. Ludzie siedzieli spokojnie – część czytała gazety, niektórzy pogrążyli się w myślach, a jeszcze inni po prostu odpoczywali z zamkniętymi oczami. Ot, zwykły, spokojny obrazek. Nagle do przedziału wszedł mężczyzna z dziećmi. Dzieci zachowywały się tak głośno i hałaśliwie, że atmosfera natychmiast uległa zmianie. Mężczyzna usiadł obok mnie, zamknął oczy i sprawiał wrażenie nieobecnego. Dzieci wrzeszczały do siebie, rozrzucały rzeczy, wrywały nawet ludziom gazety. Były nieznośne. A ten człowiek siedział obok mnie i nie reagował. Trudno było zachować spokój. Nie mogłem pogodzić się z jego obojętnością i brakiem odpowiedzialności za dzikie zachowanie jego dzieci. Zauważyłem, że wszyscy inni również są zirytowani. W końcu, w moim poczuciu wyjątkowo cierpliwie i z opanowaniem, zwróciłem się do niego:*

– *Proszę pana, pańskie dzieci naprawdę przeszkadzają pasażerom. Czy nie mógłby pan bardziej kontrolować ich zachowania?*

Mężczyzna podniósł wzrok, jakby po raz pierwszy uświadomił sobie sytuację, i łagodnie powiedział:

– *Och tak, ma pan rację. Powiniennem coś z tym zrobić. Wracamy ze szpitala, gdzie godzinę temu umarła ich matka. Nie wiem, co mam robić, a pewno i one nie wiedzą, jak sobie z tym poradzić.*

*Możecie sobie wyobrazić, co poczułem w tym momencie? Zmienił się mój paradygmat. Nagle zobaczyłem rzecz zupełnie inaczej, a ponieważ **widziałem inaczej**, zacząłem też **inaczej myśleć i zachowywać się**. Przeszła mi złość. Nie musiałem się martwić o kontrolowanie swojej postawy czy zachowania; serce przepelnione miałem bólem tego człowieka. Poczulem naturalny przyływ sympatii i współczucia.*

– Pańska żona właśnie umarła? Och, jakże mi przykro. Co się stało? Czy mogę panu jakoś pomóc?

W jednej sekundzie wszystko się zmieniło.¹

Covey przywołując to zdarzenie zwraca w tym miejscu także uwagę, że wielu ludzi doświadcza podobnych, zasadniczych przesunięć w sposobie myślenia, gdy stają w obliczu najcięższych życiowych problemów i nagle widzą swoje priorytety w innym świetle lub gdy wchodzi w nową rolę, męża czy żony, rodziców lub dziadków, menedżera czy przywódcy. Można spędzić tygodnie, miesiące, nawet lata (...) starając się zmienić swoje postawy czy zachowania, i nie zbliżyć się nawet do zjawiska spontanicznej zmiany, która zachodzi, kiedy ujrzymy pewne sprawy inaczej.² Proponowane w tej pracy narzędzie pn. „Ogrodnik myśli” ma służyć wywołaniu właśnie tego rodzaju zmiany w myśleniu klienta w procesie coachingu, a przez to wpłynąć na zmianę stanów emocjonalnych oraz związanych z nimi zachowań, działań, nawyków. I w drugą stronę – stworzyć swego rodzaju sprzężenie zwrotne pomiędzy sposobem myślenia i zachowaniami/działaniami w taki sposób aby także podejmowane zachowania i działania wpływały na przeżywane emocje i sposób myślenia klienta.

1.2. Opis narzędzia

„Ogrodnik myśli” to autorskie narzędzie coachingowe mające na celu wywołanie zmian w sposobie myślenia poprzez „wytworzenie” takich narracji wewnętrznych u klienta, które będą wspierać proces zmiany i wpływać na zmiany/podejmowanie postaw, zachowań, nawyków, działań. Nazwa narzędzia odwołuje się do metafory ogrodnika, który pielęgnuje rośliny po to, aby ostatecznie osiągnąć cel w postaci pięknie urządzonego ogrodu. W procesie coachingu takim „ogrodem” jest w tym wypadku umysł klienta, a roślinami, poszczególne myśli i narracje, które „zasadzone” i pielęgnowane w odpowiedni sposób, wspierać będą klienta w osiągnięciu zamierzonego celu. Przedmiotowe narzędzie może też służyć do pracy z ograniczającymi przekonaniem, przy czym celem użycia narzędzia będzie nie tyle eliminacja tych przekonań, co „zasadzenie” obok nich w „ogrodzie myśli” narracji wspierających proces zmiany, zgodnie z ewangeliczną zasadą „pozwólcie obojgu rósć, aż do żniwa”³

---

¹ Stephen R. Covey, 7 nawyków skutecznego działania, Dom wydawniczy Rebis, 2012, s. 26-27

² Tamże, s. 27

³ Por. Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu, Wydanie piąte, Wydawnictwo Pallotinum, 2007, s. 1304

Tabela 2. Metryka narzędzia „Ogrodnik myśli”

Nazwa narzędzia	Zastosowanie główne	Zastosowania alternatywne
Ogrodnik myśli	Praca ze sposobem myślenia i motywacją	Praca z przekonaniem
Cele zastosowania:		Czas trwania
Budowa zasobu treści/narracji, które wspierać będą proces zmiany i osiągnięcie celu poprzez wpływ na związane z nimi stany emocjonalne, zachowania, działania, nawyki i postawy Wzmocnienie motywacji do osiągnięcia celu		30-45 minut
Uwagi		
Można użyć matrycy z Rys. 2. Można zmienić, dołożyć pytania adekwatnie do przebiegu procesu		

Źródło: opracowanie własne

1.3. Przykład użycia narzędzia

Krok 1.

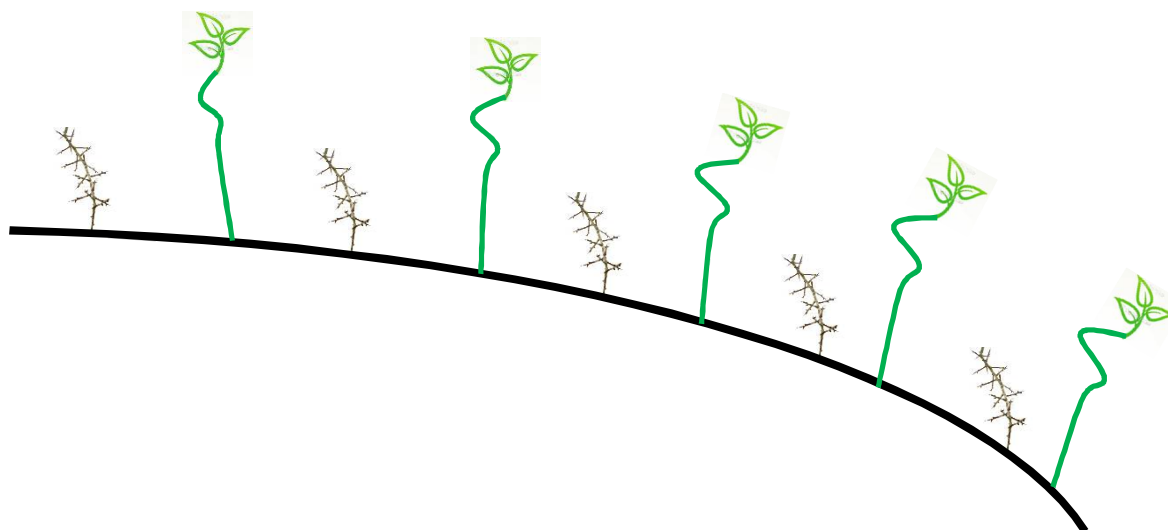
Uzupełnij diagram.

Jakie myśli/przekonania ograniczają Cię w realizacji zamierzonego celu?

(wpisz je obok ciernistych gałęzi)

Jakie myśli/narracje będą wspierać Cię w realizacji zamierzonego celu?

(wpisz je przy gałązkach z liściem)

Rys. 2 Przykładowy model matrycy narzędzia „Ogrodnik myśli”

Źródło: opracowanie własne

Krok 2

Które z zapisanych myśli/narracji wspierających najsilniej będą wpływać na osiągnięcie celu?

Wypisz je poniżej:

.....
.....

Jakie nowe działania (zachowania, postawy) umożliwiające realizację celu będzie wspierać taka myśl? Jaką wywoływać będzie emocje? Wypisz je poniżej:

.....
.....

Podjęcie których z powyższych działań (zachowań, postaw) będzie najbardziej dobroczynnie wpływać na pielęgnowanie myśli wspierających realizację celu?

.....
.....

Które z myśli wspierających będą najbardziej osłabiać ograniczające przekonania (które z przekonań)?

.....
.....

Które z podjętych działań (zachowań, postaw) będą najsilniej ograniczać wpływ przekonań przeszkadzających w realizacji celu?

.....
.....

Jaki będzie twój pierwszy krok?

Myśli do pielęgnowania:

.....
.....

Działania do podjęcia:

.....
.....